СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I. Established 1893. TWO SECTIONS — SECTION 1.

Рік LIV. Ч. 127. Ню Йорк і Джерзі Сіті, субота, 29. червня 1946. No. 127. New York and Jersey City, Saturday, June 29, 1946. Vol. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237—4-0807 THREE CENTS in the United States of America.
ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки. Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS elsewhere.

ПОЗБАВЛЯЮТЬ УКРАЇНУ ДОПОМОГИ З АМЕРИКИ З ВИНИ КРЕМЛЯ

Палата репрезентантів приняла більшістю голосів (3 до 1) внесення конґресмена Іверета М. Дірксена ,републиканця з Ілиной, на підставі якого забороняється давати з призначених на міжнародню допомогу 465 міліонів долярів будьяку поміч тим країнам, які відмовляють американським конреспондентам права свобідно інформувати американський загал про те, як і кому ту допомогу в тих краях приділюється. Дірксен отверто заявив, що це відноситься до Совєтського Союзу, якого влада цензурує дописи американських кореспондентів про розподіл допомоги УНРРА в Україні й Білорусі. Це внесення Дірксена, як і його заяву, що „час угодовства" у відношенню до Совєтів уже скінчився, приняла палата репрезентантів гучними оплесками.

ПРО ПОВСТАНЦІВ В ПОЛЬЩІ Й УКРАЇНІ.

Швайцарська ґазета „Базлер Нахріхтен" містить на цю тему новинку, переслану кореспондентом з Праги. У ній, як це передає УПС, пишеться таке:

„Після короткотривалої передишки почалася в місяці квітні нова пожвавлена хвиля партизантської діяльности, як наслідок підписання договору між проводом польської підземної армії (ПЗС — „Польске Сіли Збройне") і командою Української Повстанчої Армії УПА. Цей пакт виглядає на координацію діяльности повстанців в Польщі і Західнї Українських Областях, особливо в Галичині".

УКРАЇНКА НОМІНОВАНА НА СУДДЮ.

Маруся Е. Бек, одна з визначних українських жіночих провідниць і адвокатка, одержала номінацію на суддю „Пробейт Корту" у правиборах, що відбулись 18. червня б. р. в повіт Вейн, що включає міста: Дітройт, Гемтремк, Дірборн та околицю. Вона дістала 58,000 голосів. Український Виборчий Комітет, що підготовляв акцію, стверджує, що „українське громадянство сповнило вірно свій національний обовязок" і „пішло лавою до виборчих урн та не тільки дало українській кандидатці солідний бльок голосів, але рівночасно повело сильну та обєднану кампанію за вибором своєї кандидатки між іншими ґрупами, що здобуло їй додаткові голоси". Американські політичні кола й жіночі орґанізації теж помагали датками і працею. Тепер треба здобути ще одну перемогу в листопаді, коли відбудуться остаточні вибори.

УКРАЇНЦІ В „ЙОНҐСТАВН СИМФОНІ".

В місті Йонґставн, Огайо, є гарна симфонічна оркестра з 100 музикантів під орудою братів М. і К. Фікачелі, що тепер дає вечорами ряд популярних концертів на лад нюйорських „Поп-Концертів", що так називаються і в Йонґставн. В цій оркестрі грали досі молоді українські скрипаки, Ольга Парфенчук Мейорович і Андрій Ліско. Тепер зістав ще принятий челіст Олекса дер Мусійчук, син о. і пані С. Мусійчук. Він є теж малярем. Будучи два роки в американській армії, з якої щойно вийшов, був призначений там до персоналу ґазети „А. Т. С.".

ДОБРІ НАСЛІДКИ СПІЛЬНОЇ ПРАЦІ.

На таку тему пише „Канадійський Фармер" між іншим таке:

„Від заснования Комітету Українців Канади для нас почалась нова доба, і то не лиш для нас в Канаді, але й для цілого українського народу. Злучившися в одно велике тіло, головні наші орґанізації почали працювати спільно, в однім напрямі. Наслідки такої спільної праці вже показались. Вже видала така спільна праця добрі й давно бажані плоди. Малими ґрупами, які через роки провадили самогубну акцію, ми ніколи не здобулиб того, що ми здобули".

НЕУСПІШНА МІСІЯ.

„Новая Заря", що виходить у Сан Франсиско, пише, що висланник московського патріярха до Злучених Держав, архієпископ Алексій, що тепер у Москві, вже більше до Америки не приїде. Його відправлено в його епархію. На православний собор російської церкви в Америці, що відбувся в Клівленді 19. листопада б. р., уже прибуде новий посол патріярха „з авторитетним іменем".

Він буде пробувати наклонити російських єпископів в Америці, щоби всі до одного визнали своїм зверхником московського патріярха, котрий, як відомо, є сліпим знаряддям сталінської політики.

ЧОТИРИ ПОТУГИ ПРИЗНАЛИ ДОДЕКАНЕЗЬКІ ОСТРОВИ ГРЕЦІЇ

Рада міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг у Парижі, на вперте домагання совєтського міністра Молотова, рішила віддати Додеканезькі острови під зверхність Греції. Перед війною вони належали до Італії. Віддання Додеканезу Греції так заскочило американського секретара стейту, Джеймса Бирнса, що це йому на кілька хвилин „відібрало віддих", як це він сам — згідно з повідомленням американської преси — мав заявити на пізнішому засіданні Ради. Рівночасно з відданням Додеканезу Греції признано Франції північно західні італійські райони Тенда і Бріджа. На порядку тих самих нарад було теж справа Трієсту та інтернаціоналізації Дунаю. Обидві справи застрягли на „мертвій точці" зогляду на розбіжності думок між Совєтами і Західними Союзниками.

УКРАЇНЦІ ПІД МОНТЕ КАСІНО.

ОНА доносить з Лондону, що поляки оприлюднили факт, що в славних боях з німцями під Монте Касіно в Італії згинуло триста українських вояків, що служили в другім польськім корпусі т. зв. армії ґен. Андерса. Це перший раз, що поляки щось таке проголосили. Українські джерела нераз про це згадували, що в тих боях брало участь велике число українців, яких многі дістали найвищі відзначення за хоробрість.

„ЗА СВОБОДУ НАРОДІВ".

Так зветься журнал, що є органом Антибольшевицького Бльоку Народів, що повстав в Европі. Вже появилося перше число цього журналу. Зміст його, як доносить УПС, є такий:

Зоновій Карбович — „За розподіл Росії обєднаними силами народів". Віг-о — „Обвинувачуємо Москву і Берлін". Д-р С. — „Демократія, чи диктатура?" В. Г. — „Борітеся поборете". На другу частину складаються такі статті: Іберґелі — Грузія проти большевизму (Совєтів). Н. Недасек — „Політика провокації і терору в Кривії (Білорусі". Н. С. — „Польща сьогодні". Д-р С. — „Сербський народ в минулому і сучасному". С. Р. О. — „Правда про словацьку державу". Н. Бацір-Бек — „Боротьба туркестанського народу проти Росії, за свободу". С. Л. — „Україна сьогодні". Боян — „В рядах Української Повстанської Армії за вільну Югославію". Зміст третьої частини такий: З. К. — „На спільному шляху". „З декларації Проводу Організації Українських Націоналістів-Революціонерів по закінченні другої світової війни". „В бій за свободу кличе отаман (Відозва Донського Козацького Центру". „До усього культурного світу" — Відозва українців на захід від лінії Курзона з приводу примусових переселювань". Ф. Б-к — „Большевицьке визволення у практиці". Б. Р. — „Польсько-українська спільність долі і боротьби". „Тверезий голос" — відозва польської організації „Прометей". Четверта частина: „Неорезістанс в Европі". „Підпільний рух в Литві". „Повстання в Словаччині". „Північний блок". Пята частина: „Перша конференція поневолених народів Східньої Европи й Азії". „Друг Левченко". Шеста частина: „Кореспонденція редакції". Цілість обнімає 158 ст. Статті писані мовами: англійською, німецькою, російською, українською, білоруською ,кривіцькою), польською, югословянською, словацькою, туркестанською, литовською. Збірник виданий під гаслами: „Воля народам, воля людині!" та „Свободолюбні народи і люди всього світу єднайтеся в боротьбі проти большевизму!"

ЗДИРАЮТЬ ПОЛАТАНУ СОРОЧКУ.

Совєтська пропаґанда розголошує, як то „трудящі України" ще заки минув речинець „Державної Позики Відбудови" „назичили державі 3 біліони 278 міліонів карбованців, „виконуючи свою квоту на 107.3 процента". Теж згадується, що „передплатили позику" і „трудящі західних областей України".

Та хай би хто не заплатив! Останню сорочку дасть, а заплатить, чи там „позичить", бо інакше й слід по ньому пропав би.

В СОВЄТАХ ПРО І. ФРАНКА.

В київській „Літературній Газеті" поміщено статтю С. Шаховського з приводу видання деяких творів Івана Франка, перекладених на російську мову. В цій статті читаємо такі дивні речі:

„Передові діячі російської культури брали активну участь у боротьбі українців Галичини за право писати рідною мовою, единою для цілої України...

„Франко був невтомним пропаґандистом російської культури, був учнем російських критиків-демократів, російських поетів і прозаїків".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

Чи є вони між нами?

Вернули тисячі наших вояків, молодших і старших. Очікували їх не тільки їхні найближчі з рідні, але очікувало нетерпеливо їхнього повороту теж і наше громадянство. Вчасі війни, як тільки шось недописувало в нашому народньому чи церковному життю, ми завжди мали на це виправдання: Нема кому робити; нема наших найліпших сил! Так було з вічем чи з політичною маніфестацією; так було з театральною виставою чи хором. Та тепер цього нема. Але чи є зміна?

Оце і є те, над чим треба застановитись, що треба провірити в кожній громаді, парохії чи організації. Бо всюди повинні ми відчути оживлення, як прибули свіжі сили. Наше загально-народне життя повинно тепер скріпитись. А видані англійською мовою книжки про Україну повинні би більше розходитись, бож тисячі наших хлопців, що були кілька років на війні, не бачили майже ні одної з них. Теж і жертви повинні би збільшатись.

Припускаємо, що на місцях наше життя піднімається. Та назагал воно не піднялось ще настільки, щоби можна завважити наглядну різницю між минулим і теперішним. Правда, і це треба підкреслити, є декілька осіб з молодого покоління, що вернувши з війни, відразу проявляють таку діяльність, яка звертає на себе теж і загальну увагу. Та того всього замало. Нам треба більшої ініціятиви і більшої активности. А це не дасться осягнути без більшого числа такої активної молоді, що є в повноті духових і фізичних сил.

Щодо нашої молоді ми не є і не будемо якимсь винятком між різними етнічними групами в Америці. Тому одні з нашої молоді будуть від нас відходити, а інші будуть приходити, себто приходити до участи в праці. Треба вірити, що ідеї, які нас вяжуть і обєднують, будуть теж далі такою самою притягаючою силою і для многих інших. Тому, як може, наприклад, трагедія Польщі зворушити сотні тисяч польської молоді в Америці, то чи не може куди страшніша трагедія України зрушити серця нашої молоді? Певно, що може! Але над тим треба комусь попрацювати — внизу і нагорі. Фактом є, що без молоді вже дуже тяжко вести будьяку акцію, а то й не можливо, і то навіть у такій наймолодшій етнічній групі в Америці як наша, а українці належать до наймолодшої іміграції в Америці. Тому, коли думаємо про поширення і поглиблення народної праці, то це вже просто не можливе до виконання без притягання до цеї праці нових, молодих і енергійних сил — на місцях і по центрах.

УКРАЇНСЬКА БІБЛІОТЕКА В СТЕНФОРД - УНІВЕРСИТЕТІ.

„...Хоч як зруйнована і поневолена, Україна живе, і де тільки живуть українці, там ведеться в одній чи другій формі конструктивна праця в цілі забезпечення народові кращих умовин існування. До цих заходів треба матеріялів, документів, знання і праці, скоординованої із загальним положенням. Матеріялів з краю ми ще мабуть через довгі роки не добудемо. Тут в Америці зовсім не легко українцям поставити свій центр науки, тому мусимо користуватися такими нагодами, які нам доступні. В таких умовинах, здавалось нам, найкраще організувати Українську Бібліотеку при одним з американських університетів, чи при якійсь Науковій Інституції, які зокрема цікавляться українським національним питанням та міжнародними відношенями цілого світу. З цього боку бібліотека, заснована бувшим президентом Америки, Гербертом Гувером, при Ліленд Стенфорд Університеті в Пало Алто, Каліфорнія, є найкращим місцем для Української Бібліотеки... Збірка книг і матеріялів цієї біблотеки включає численні Національні Відділи... Гувер привіз з Европи також деякі матеріяли, що стосуються українського питання, як воно стояло вчасі Мирової Конференції в Парижі... В таких обставинах організація Української Секції при Бібліотеці Гувера є конечною національною необхідністю. Якби там такої секції зовсім не було, або якби вона була дуже неповна — в порівнанні з такими секціями як польська або чеська, як воно в дійсности є — то це могло би робити враження на вчених і політиків, що український рух є замітно слабий..."

Таке читаємо в брошурі „Українська Бібліотека при Ліленд Стенфорд Університеті в Пало Алта, Каліфорнія". З неї довідуємось, що в 1943 році повстала „Українська Секція при Бібліотеці Гувера, опіку над якою перебрала заснована в 1945 році організація „Українське Бібліотечне Товариство в Каліфорнії" (Ukrainian Library Society of California).

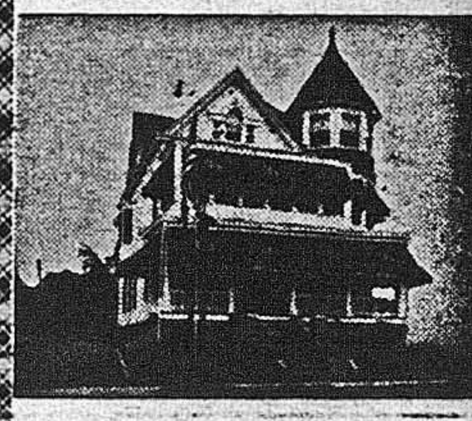
Ціль Бібліотеки чисто наукова: Збирати оригінальні документи історичного значіння, рукописи і книжки історичного характеру, різні українські видання, особливо таких товариств як Наукового Товариства ім. Шевченка в Києві чи у Львові, старі й рідкі видання, музичні ноти, українські періодичні видання і т. п. Такі речі просять присилати на таку адресу: Hoover War Library, Ukrainian Section, Stanford University, Palo Alto, California.

До управи Українського Бібліотечного Товариства входять: Іван Петрушевич, голова; Володимир Тимошенко, заст. голови; Григорій Скегар, писар; Іван Колсон, скарбник. Управа пересилає тепер подяку усім тим, що подарували свої бібліотеки, чи надіслали жертви. Переписку у справах цеї Бібліотеки проситься слати на таку адресу: Dr. H. G. Skehar, RFD Box 93, San Mateo, Calif.

„ЄПАРХІЯЛЬНИЙ ВІСТНИК"

В. Біляєв, що дописує з Західної України до московських газет, згадує, що у Львові вийшов перший номер журналу „Єпархіяльний Вістник". На обкладинці журналу є зображена Успенська церква, про яку Біляєв пише, що вона „довгі роки була центром православія і Ставропігійського братства у Львові, що одержало право безпосереднього підчинення вселенському патріярхові". У вступній статті пишеться про „возєднання греко-уніятської церкви Західної України з православною церквою", а далі, що „справа возєднання всіх українських земель вимагає також і релігійного возєднання". У звязку з тим пишеться таке: „Ми православні, і бажаємо, щоб українці-галичани знов стали православними". В журналі подано теж огляд „діяльности руської православної церкви в 1945 році". Проти „римських пап, стремівших розєднати український нарід" написав послання „митрополит Йоанн, патріярший екзарх всеї України". Далі пише еп. Макарій про здійснення „мрій народу", а о. Гавриїл Костельник помістив полемічну статтю „Як воюють римські теологи". Василь Ваврик пише про „Львівське Ставропігійське Братство в боротьбі з унією", а М. Андрієнко про львівського „Апостола", першу на Україні книгу в статті „Перший друкар Іван Федоров". У звязку з тим пишеться, що „монахи ордену Василіян — цей аванґард римського папи на Україні — знищив не тільки могилу, але навіть надмогильну плиту Федорова", щоби знищити память про діяча „православія і культури", що обєднував „братні словянські народи".

Таке передають большевицькі У. Щ. Вісті.

МИРОН ЛИТВИН і СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
801 Springfield Avenue,
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-9090

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150.
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 East 5th St.,
NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО
Завжди ЩАДІТЬ дещо з вашого обезпечення.
Ми уладжуємо прекрасний ЦІЛИЙ ПОХОРОН за $150.00
У випадку смутку в родині кличте:
KAIN MORTUARIES, INC.
Найбільший український погребовий зарядчик в Америці
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646
— or —
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6762
ELIZABETH, N. J.
225 WEST JERSEY STREET
Phone: EL. 2-3611

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL DIRECTOR & EMBALMER
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
79 Sussex Street
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. BErgen 4-5131

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
B BRONX, BROOKLYN, NEW YORK I ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-8568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
(cor. E. 155 St.)
707 Prospect Avenue,
BRONX, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577